

## Doplnění důvodové zprávy k zákonu o loteriích

6. 6. 2008

Zákon 202/90 o loteriích je napsán jako kogentní, tzn., že se ve vydaných rozhodnutích nelze od zákona odchylovat. V praxi se ale zákon obchází tím, že se vydaná rozhodnutí o povolení sporných her nad rámec zákona odkazují na herní plány a ty zase na návody ke hře. Dva poslední dokumenty si firmy stanovují samy, často je mění a úředníkům MF je to jedno. Proto je v posledních letech povolován kasinový hazard prakticky kamkoliv. Úředníci se kryjí posudky právníků, které z nich v našem prostředí snímají odpovědnost.

### Praktické příklady nedodržování zákona:

**1. Povolovací proces videoterminálů** – z prvního zkušebního a technicky zajištěného systému se za 5 let stala džungle. „Centrální systémy“ se už povolují i do jedné herny a nejnovější trend je vybavování výherních hracích přístrojů (VHP) vysílačem pro dálkový přenos, čímž se stávají IVT a přestávají se z nich platit správní a místní poplatky obcím a ty je nemohou vyhláškami zakázat. Ministerstvo financí (MF) vydává na tyto „švindly“ povolení na neomezenou dobu, nebo na 10 let. Stát sice může do systémů omezeně dálkově nahlížet, ale nedělá to, ve smyslu své kontrolní role, vůbec.

**2. Sázení přes internet** není zákonem povoleno, MF ho toleruje, přestože daňový únik představuje ročně odhadem 5 miliard korun. Toto sázení provozují převážně zahraniční společnosti, které si shovívavost našich úřadů patrně kupují, je jim dokonce povolena reklama a své zájmy uplatňují také přes sponzorování sportu. MF má při nekontrolování tohoto hazardu neuvěřitelnou výmluvu – nemůže kontrolovat to, co nepovolilo. (Touto „myšlenkou“ lze zdůvodnit i zrušení jakékoliv regulace či celého zákona.)

**3. Dálkové sázení přes telefon** – je zákonem zakázáno, přesto ho provozuje řada českých společností, sázky se nabírají po telefonu, se sázejícími, kterými mohou být i děti, hovoří automat a jejich věk může být teoreticky zkontrolován pouze při výběru výhry, což lze snadno zajistit jinou osobou. Vsadit odkudkoliv ze světa umožňuje snadné praní špinavých peněz. Dohodnuté vsazené peníze se po odečtení nezdaňovaného manipulačního poplatku pošlou formou výhry jako vyprané zpět. Firmy, kterým bylo toto sázení umožněno, nemají přitom pro tuto činnost bankovní licenci a obcházejí se tím zákony proti terorismu.

Stát nemá pro tento typ sázení zavedený ani žádný kontrolní mechanismus, finanční úřady nemají ani techniku na přehrání monitoringu těchto převodů. Praní peněz probíhá pouze zásahem do programu, který nelze zkontrolovat, výsledné údaje jsou archivovány pouze elektronicky a jsou pro úředníky FÚ pro kontrolu bezvýznamné. Prvním povolením těchto her letos končí desetiletá lhůta a šlo by je zkulturnovat....

**4. Živé sázení přes televizi** – provozuje se také nad rámec zákona a pozdržení přenosu do sázkové kanceláře o několik vteřin stačí na ovlivňování sázek (storno). Živé sázení je zcela mimo kontrolu státu, neexistuje metodika, ani jakékoliv kontrolní mechanismy. Provozovatelé těchto her dokonce tvrdí, že jim jde pouze o to bavit diváky, jsou šířiteli „kultury“ a měli by dostávat dotace jako divadla.

**5. Jackpot** – zákon 202/90 ho výslovně umožňuje použít pouze u VHP (§42), MF protiprávně jeho zneužívání toleruje už od roku 93 (protože ho nešlo povolit v rámci rozhodnutí, udělalo se to úpravou herního plánu), nemohlo proto vydat pro jeho využívání žádnou metodiku a tváří se, jak kdyby neexistoval. Jedná se přitom o „heroin“ mezi hazardními drogami a firmy s ním „cukrují“ stagnující zboží. Na to, jak je zneužíván, ukazují systémy IVT, kde ho může vyhrát i několik hráčů najednou.

**6. Dostihové sázky** – jedná se o malou část loterijního trhu, která se ale dokáže vyhnout zdanění. MF podleho tlaku a povolilo na závodištích „putovní pokladny“, čímž je pracovníkům FÚ znemožněna kontrola hotovosti, což umožňuje paralelní sázení u černých sázkařů. Ti jsou ale spojeni s provozovateli oficiálního sázení, mají snížený manipulační poplatek a mírně lepší kurzy. Proto jde přes ně většina sázek a nevznikají náklady s odvody do veřejných rozpočtů. Zdanění dostihových sázek je tak pouze symbolické a ještě probíhá většinou přes spřízněné oddíly. To, že stát povoluje dostihové sázky komukoliv a ne jen „osobám oprávněným v oblasti dostihových plemen“, pro něž mají být určeny výtěžky, je jen maličkostí. FÚ nezmohou nic, závodiště jsou soukromá, celý systém je pro úředníky a policii uzavřený. Všechny pokusy o nápravu zatím zkrachovaly... Hrozí reálné nebezpečí, že se podobné sázení přenesou i na fotbalové stadiony.

**7. Satelitní sázení a porušování zákona u kurzových sázek** - při satelitním sázení i během hry (dostihu) a u některých kurzových sázek se zákon porušuje tím, že přesná výše výhry není v okamžiku sázky známa, kurzy se mění během hry, provozovatelé preferují nezákonným zvýhodněním amatéry, a naopak odmítají sázky těch, co vyhrávají. Ti, co dostatečně prohrávají, se stanou např. členy klubu, mají další týden zvýhodněné sázení apod. Všechny tyto metody směřují k prohloubení hazardu a jsou porušením ustanovení o rovném přístupu ke hře, ministerstvo to ví, ale nic nedělá.

**8. Černé herny** – FÚ nedokáží zavřít žádnou černou hernu, bojí se sankcí, při kontrolách nejsou přítomni soudní znalci a úzkoprofiloví odborníci, často spojení s loterijními firmami, policisté i úředníci, jsou zcela bezradní. Dosavadní zásahy proti těmto hernám, dokumentace, zabavené pokladny s miliony, vždy skončily odložením a vrácením peněz. Pokud se provozovatelé sami nepřiznají, sankce nelze v našem právním systému vyvodit. Jen v Praze je, podle údajů oficiálních loterijních společností a pracovníků FÚ, kolem 100 černých heren.

**9. Fiktivní hraní** – je umožněno nemožností orgánů státního dozoru požadovat kontrolu hotovosti v pokladně herny. Firmy nemusejí mít oddělenou pokladnu od další činnosti, proto kontrolu nelze provést, dosavadní kontrolní pokusy skončily max. přestupkem. V praxi to umožňuje snížit výsledky před zdaněním nebo v herně proprat peníze tím, že se jimi doplatí manko, vzniklé na počítadlech nezaplacením vkladu, a technickým ovlivněním hry se vyprané peníze vyplatí výherci.

**10. Technické ovlivňování výsledků** - VHP, IVT, elektromechanické rulety, kostky... jsou snadno technicky ovlivnitelné v neprospěch hráčů. Hra pak není aktem náhody, což dokazuje řada posudků proběhlých sérií her. Tyto výsledky, ověřené znalci a notáři, však nejsou v našem systému žádným důkazem a státu se zatím nikdy nepodařilo tyto podvody administrativně a technicky zachytit. Podvodné přístroje si totiž kvůli možnému omylu a sankcím za ušlý zisk nikdo nedovolí zabavit, obslání služební cestou a podstoupení státní zkušební absolvuje vždy už „čistý“ přístroj.

**11. Spotřebitelské loterie** – jsou zákonem zakázány a poprvé byly zakázány v ČSR už v roce 1927. Současná úprava stanoví jednorázový limit 20 tis. Kč nebo 200 tis. Kč za rok. Přesto se provozují v neomezené výši (čokoláda má na obalu 100 tis. denně) a MF je dokonce lavinovitě rozšířilo vydáním pokynu „některé herní koncepty, které nepodléhají zákonu 202“, čímž umožnilo kompletní obejití zákona. Zakaz spotřebitelských loterií se nemusí dodržovat, když vyhrávají všichni. Zatočíte si u nákupu kolem nebo zodpovíte jednoduchou otázku..., náměstkovi Šulcovi uniklo, že vklad do hry je součástí ceny výrobku a jedná se o nepovolené spotřebitelské loterie.

**12. Pyramidové hry** – klasická zakázaná „letadla“ jsou v současné době nahrazena skrytou formou, jakou je nabídka služeb, brožury o rozvoji osobnosti za 80 tis. Kč apod. V českém právním prostředí nelze dokázat, že jde o organizovaný podvod, ve kterém nemají všichni účastníci stejné

podmínky hry, a zastírá se účel vyplácení peněz za nábor nových účastníků hry.

**13. Udělování pokut** – výše uvedené se nepokutují, obecní a FÚ udělují pouze pokuty za zjevná porušení základních ustanovení zákona. V našem provedení je ale efektivita těchto pokut mizivá, protože kontrolní orgány nejsou odborně vybaveny, a pokuty jsou následně snižovány a rušeny. FÚ například několik měsíců šetří porušení, udělí pokutu, kterou nadřízení z opatrnosti a s vědomím, že pro hazard je uplácení legálním zdaněním, sníží. Firma se přesto odvolá k FŘ, to se pro jistotu metodicky dotáže MF a tam už se postarají, aby odpověď přišla až za rok, kdy je pokuta promlčena pro nedodržení lhůt...Nezřídka se stává, že je vytykáno úředníkovi, který pochybení odhalil, že za průtahy může on.

#### **Závěr:**

**Nepořádek, který v ČR při provozování hazardních her panuje, je umožněn provázaností náhrady jeho zdanění se sportem, společenskými organizacemi, církvemi a politiky. Neřešením současné situace způsobíme dalekosáhlé společenské škody a sport stejně nezachráníme. Odmítám tvrzení MF, že urychleně připraví nový zákon. Letos vznikne věcný záměr, příští rok budou bouřlivé diskuse nad paragrafovým zněním a pak budou volby, takže Sněmovna zákon opět neprojedná, jak už to jedenkrát před volbami předvedla (tisk 1057). KDU je, dle prosazování úlev pro hazard, jeho historicky největším šířitelem, proto nevěřím ministru Kalouskovi, že by teď otočil kormidlem o 180 stupňů.**

**Nenalhávejme si, že je při takovém stupni obcházení zákona naše státní správa schopna připravit jeho nápravu.**

**Lidé už mají nahromaděných společenských problémů dost a my je musíme začít řešit. Loterijní průmysl lobbuje za zachování současného stavu až do přijetí eura. Neřešení hazardu po tak dlouhou dobu by způsobilo velké problémy, náprava by pak musela být velmi progresivní (USA 1937, Albánie 1992) a česká společnost si to bude dalších 100 let pamatovat! Při prvním čtení novely loterijního zákona (tisk 239) jeden kolega uvedl „kdo si hraje, nezlobí“. Mohu vás ze svých patnáctiletých zkušeností ubezpečit, že „kdo u nás hraje, zlobí“.**  
Josef Novotný

PS: V Německu byl zaveden v trestním právu § 339, který se zabývá překrucování práva: „Soudce, jiný úředník nebo arbitr, jenž se při vedení nebo rozhodování věci právní dopustí ve prospěch nebo výhodě jedné ze stran překroucení práva, bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až pět let“. Odhodláme se k této úpravě také v České republice? Řekněte.